

Σε τροχιά υλοποίησης η αποκατάσταση και ανάδειξη εκκλησιών στη Λέρο

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)



«Το Υπουργείο Πολιτισμού για την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και της μοναδικής αρχιτεκτονικής και πολεοδομικής φυσιογνωμίας της [Λέρου](#), σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ολοκλήρωσαν το στρατηγικό σχέδιο, το οποίο αποτελεί τον οδικό χάρτη για την ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των μνημείων του νησιού, όπως είναι το Κάστρο Παντελίου, οι Εκκλησίες Αγίας Κιούρας στο Παρθένι, Αγίου Πέτρου στον Δρυμώνα, Αγίου Ζαχαρίου και Αγίου Σπυρίδωνος στη Μερικιά, το Φρούριο στο Μπούρτζι και το ιστορικό Ξενοδοχείο “Λέρος”, του οποίου εντάξαμε τη β’ φάση της αποκατάστασης του, με προϋπολογισμό 2.197.323 ευρώ, στο Ταμείο Ανάκαμψης».

Αυτό δήλωσε σήμερα η **Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη** και πρόσθεσε ότι «για τα έργα αυτά έχουν ήδη ξεκινήσει ή δρομολογούνται τα έργα αποκατάστασης τους. Ταυτόχρονα, εφαρμόζοντας το στρατηγικό σχέδιο διαχείρισης, απλώνουμε

ένα δίκτυ προστασίας για όλα τα μνημεία του νησιού. Η πολιτισμική κληρονομιά της Λέρου πρέπει να διατηρηθεί ζωντανή, ως μέρος ενός ευρύτερου αναπτυξιακού σχεδιασμού, του ιστορικού τουρισμού, με στόχο την προσέλκυση επισκεπτών και την αναγέννηση της τοπικής παραγωγικής διαδικασίας».

Παράλληλα η **Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη**, κήρυξε ως μνημεία τα **κτήρια του Ναυτικού Στρατώνα (Caserma Marinai)**, γνωστού σήμερα ως **Ποσειδώνιο**, της **Μεγάλης Αποθήκης του Λιμανιού (Il Grande Magazino)** στη Γωνιά, στο Λακκί και το **Αερόφωνο** και το **περιβάλλοντα χώρο του**, στην **Πατέλλα**, **δεχόμενη τη θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων**.



Τρισδιάστατη απεικόνιση γραφικής αποκατάστασης αρχικού κτηρίου Caserma Marinai

Τα μνημεία είναι χαρακτηριστικά δείγματα της αρχιτεκτονικής του 20ου αιώνα: Το Ποσειδώνιο είναι άριστο δείγμα του εκλεκτικισμού, η **Μεγάλη Αποθήκη του Λιμανιού** είναι στυλ «ντεκό», αποτελώντας τεκμήρια της **Ιταλικής Κατοχής των Δωδεκανήσων**, κατά την περίοδο 1912-1943, όπως και της εξέλιξης της περιοχής από αρχιτεκτονική, πολιτισμική και ιστορική άποψη. Το συγκρότημα κτηρίων του Αερόφωνου, τεκμήριο της **Ιταλικής Κατοχής των Δωδεκανήσων**, κατά την περίοδο 1912-1943, με τους καμπύλους ακουστικούς τοίχους, τις υπόγειες εγκαταστάσεις του και με τον περιβάλλοντα χώρο του αποτελούν μοναδικό δείγμα στρατιωτικής αρχιτεκτονικής στην **Ελλάδα** και μία από τις ελάχιστες σωζόμενες εγκαταστάσεις αεροφώνων, κάλυψης 360 μοιρών, στην Ευρώπη. Σώζεται σε άριστη κατάσταση αποτελώντας σπουδαίο κατάλοιπο της στρατιωτικής ιστορίας.

Ναυτικός Στρατώνας (Caserma Marinai)



Άποψη του Ναυτικού Στρατώνα (Caserma Marinai)

Η μελέτη του **Ναυτικού Στρατώνα** ξεκίνησε το 1928, ενώ η κατασκευή του δυο χρόνια αργότερα. Αρχιτέκτονας ήταν ο Rodolfo Petracco. Το κτήριο διέθετε ισόγειο, πρώτο και δεύτερο όροφο, καλύπτοντας μόνο το κεντρικό τμήμα του κτηρίου. Η χρήση του, κατά την ιταλική περίοδο (1912-1943), ως **Ναυτικού Στρατώνα** επέβαλε τη λειτουργική του οργάνωση με κοιτώνες, γραφεία, χώρους υγιεινής και συγκέντρωσης και αποθήκες. Κατά τους βομβαρδισμούς του 1943 ανατινάχθηκε μέρος της ταράτσας και της οροφής του δευτέρου ορόφου. Επισκευάστηκε στα χρόνια που ακολούθησαν. Μετά την **ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου στην Ελλάδα**, αρχικά χρησιμοποιήθηκε ως Γυμνάσιο και Λύκειο. Έκτοτε εντάχθηκαν διάφορες λειτουργίες στο κτήριο και ιδιαίτερα στο ισόγειο. Στα επόμενα χρόνια, το κτήριο, για λειτουργικούς λόγους, υπέστη αρκετές επεμβάσεις στο εσωτερικό του, αλλοιώνοντας την αρχική του δομή. Σήμερα, στεγάζονται υπηρεσίες του Δήμου και τοπικών φορέων.



Άποψη της Γωνιάς με τον Ναυτικό Στρατώνι και την Μεγάλη Αποθήκη μετά τον βομβαρδισμό

Μεγάλη Αποθήκη (Il Grande Magazzino)



Η μεγάλη αποθήκη του Λιμανιού (Il Grande Magazzino)

Δυτικά του **Ναυτικού Στρατώνα**, κτίστηκε το 1939 η μεγάλη και επιμήκης αποθήκη για τα υλικά και τα εξαρτήματα των ιταλικών πολεμικών πλοίων, οχημάτων, μηχανημάτων και λοιπών υλικών. Είναι ένα ορθογώνιο ισόγειο κτίσμα, με την κύρια όψη του επιβλητική και συμμετρική, διακοσμημένη σε στυλ «ντεκό», με περίτεχνη αετωματική στέψη και μεγάλα παράθυρα. Από τη μεγάλη είσοδό του περνούσε ακόμη και μεγάλο φορτηγό.

Αερόφωνο



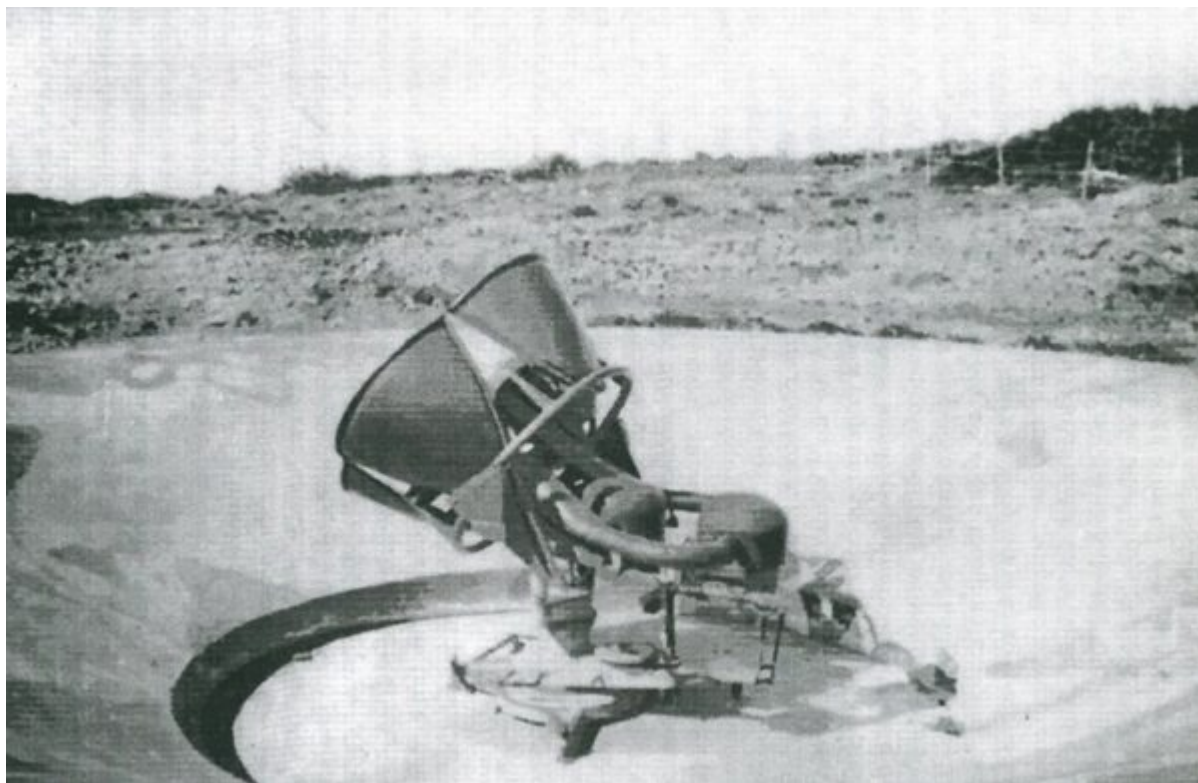
Το κτίσμα με τους ακουστικούς τοίχους του Αερόφωνου

Στην κορυφή του **όρους Πατέλα**, στο μικρό οροπέδιο που σχηματίζεται, αναπτύχθηκαν μονάδες ελέγχου, αφενός της διέλευσης των πλοίων, κι αφετέρου αεροπορικού ελέγχου. Τοποθετήθηκαν μηχανήματα λήψης μηνυμάτων και επιτήρησης των αεροπλάνων. Κατασκευάστηκαν ειδικά κτίσματα, με ακουστικούς τοίχους, για τον εντοπισμό αεροπλάνων αλλά και καραβιών, από απόσταση.



Το κτίσμα με τους ακουστικούς τοίχους του Αερόφωνου

Η εμβέλεια της κατασκευής τους επέτρεπε στους υπηρετούντες να λαμβάνουν ήχους έως και 15 χλμ., ενώ με καλές καιρικές συνθήκες τα σήματα που ελάμβαναν ήταν από απόσταση 40 χλμ. Αυτή η τεχνική αναπτύχθηκε στο Μεσοπόλεμο, μετά την πρώτη συμμετοχή αεροπλάνων στις πολεμικές αναμετρήσεις, 1914-1918. Λειτούργησε μετά το 1935 με την ανακάλυψη του ραντάρ.



Συσκευή αεροφώνου που συγκεντρώνει τους ήχους από απόσταση, στην Πατέλα (Δ. Ήσυχος)

(Κεντρική φωτογραφία: Εκκλησία Αγίας Κιούρας στο Παρθένι)